

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Szkło rzymskie w Barbaricum Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia - przedmioty do wyboru Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLPWS.1200000KU.16049.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Marta Krzyżanowska	
Prowadzący zajęcia	Marta Krzyżanowska	
Okres Semestr letni	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z występującymi na terenie Barbaricum w okresie wpływów rzymskich przedmiotami szklanymi, takimi jak np. naczynia, paciorki i żetony. Zostaną oni zapoznani z metodami ich badania, począwszy od analizy formalnej po badania archeometryczne.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu archeologii

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wie w jaki sposób formuje się szkło (m.in. paciorki szklane, naczynia) oraz potrafi rozpoznać różne techniki manipulacji szkłem. Zna modele produkcji szklarskiej	ARL_K1_W02, ARL_K1_W05	Test
W2	Wie jakie rodzaje szklanych importów przemysłowych docierały na tereny Barbaricum oraz zna chronologię i drogi napływu przedmiotów szklanych.	ARL_K1_W05, ARL_K1_W07	Test
W3	zna metody badań nad szkłem, zarówno typologiczne jak i archeometryczne oraz potrafi je kreatywnie wykorzystać.	ARL_K1_W04, ARL_K1_W05, ARL_K1_W07	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Posługiwać się pojęciami i terminami związanymi ze szklarstwem	ARL_K1_U01	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów do stałego poszerzania swojej wiedzy i konieczności uczenia się przez całe życie.	ARL_K1_K01, ARL_K1_K03	Test
K2	ma fundamenty merytoryczne do podnoszenia swoich kompetencji.	ARL_K1_K01, ARL_K1_K03	Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Czym jest szkło oraz sposoby jego formowania	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Konwersatorium
2.	Źródła pisane i archeologiczne związane ze szklarstwem rzymskim	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Konwersatorium
3.	Materiał szklany występujący na terenie Barbaricum oraz sposoby jego analizy	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Konwersatorium
4.	Naczynia szklane na terenie Barbaricum	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Konwersatorium
5.	Małe znaleziska szklane m.in. paciorki na terenie Barbaricum.	W1, W2, W3, U1, K1, K2	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Metoda analizy przypadków, Metoda warsztatowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	W celu uzyskania pozytywnej oceny, student/ka musi wykazać się pogłębioną znajomością treści omawianych na wykładzie. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania

Literatura

Obowiązkowa

1. Lund Hansen, U. 1987. Römischer Import im Norden: Warenaustausch zwischen dem Römischen Reich und dem freien Germanien während der Kaiserzeit unter besonderer Berücksichtigung Nordeuropas. Kopenhagen
2. Stawiarska, T. 1985. Paciorki szklane z obszaru Polski północnej w okresie wpływów rzymskich. Wrocław
3. Stawiarska, T. 1999. Naczynia szklane z okresu rzymskiego w Polsce. Warszawa
4. Tempelmann-Maczyńska, M. 1985. Die Perlen der römischen Kaiserzeit und der frühen Phase der Völkerwanderungszeit im mitteleuropäischen Barbaricum. Mainz
5. Eggers H.J. 1951. Der römische Import im freien Germanien. Hamburg
6. Gavritukhin I. 2011. Cut glass beakers within the context of studies in the connections between the South of Eastern Europe and Scandinavia in the Late Period of Roman influence and the Great Migration Periods. W: I. Kharpunov i F.-A. Stylegar (red.) Inter Ambo Maria: Contacts between Scandinavia and Crimea in the Roman Period, Simferpol: Dolya Publishing House.

Dodatkowa

1. Freestone, I.C. 2008. Pliny on Roman Glassmaking. W: M. Martiń-Torres & T. Rehren (eds) Archaeology, History and Science, Integrating Approaches to Ancient Materials. Walnut Creek, CA, 61-76
2. Freestone I.C. 2015. The Recycling and Reuse of Roman Glass: Analytical Approaches. Journal of Glass Studies 57, 29-40.
3. Isings C. 1957 Roman glass from dated finds, Groningen.
4. Krzyżanowska M. 2020. Drobne przedmioty szklane-analiza archeologiczna żetonów do gry z okresu wpływów rzymskich z terenu Polski. Wiadomości Archeologiczne 71, s. 251-268.
5. Krzyżanowska M. i Frankiewicz M. 2015. Przęślik czy paciorek? Analiza traseologiczna szklanego znaleziska ze stanowiska Beznazwa 9-1 (AUT 392-393). W: A. Michałowski, M. Teska, i M. Żółkiewski (eds.), Viator per devia scientiar itinera. Studia nad problematyką okresów przedrzymskiego, rzymskiego, wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza, Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM, 257-264.
6. Lazar I. 2006. An oil lamp from Slovenia depicting a Roman glass furnace. Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku 99, 227-234
7. Nenna, M-D. 2015. Primary glass workshops in Graeco-Roman Egypt: Preliminary report on the excavations of the site of Beni Salama, Wadi Natrun (2003, 2005-9). In J. Bayley, I. Freestone & C. Jackson (eds) Glass of the Roman World. Oxford & Philadelphia: Oxbow Books
8. Olczak J. 1972. Zagadnienie funkcji i pochodzenie przedmiotu szklanego z Dobieszewic. Slavia Antiqua 19, s. 169-182
9. Stawiarska T. 1991. Stan badań nad szkłem okresu rzymskiego i okresu wędrówek ludów na ziemiach polskich. Acta Universitatis Nicolai Copernici Archeologia 18, 55-75
10. Straume E. 1987 Gläser mit Facettenschliff aus Skandinavischen gräbern des 4. und 5. Jahrhunderts n. Chr, Oslo

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	20

Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 85
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do umiejętnego uczenia się przez całe życie, doskonalenia kwalifikacji merytorycznych i praktycznych w zakresie archeologii
ARL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania związanego z archeologią, a także prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu archeologa
ARL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, rozpoznawać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować źródła z wykorzystaniem metod stosowanych w archeologii; przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń, kontekstu społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii
ARL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metody w zakresie gromadzenia, zarządzania i przetwarzania archeologicznych zasobów źródłowych oraz analizy i interpretacji tych zasobów, specyficznych dla rozmaitych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii (prahistorii)
ARL_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie zakres prac naukowo-technicznych realizowanych w trakcie terenowych badań archeologicznych
ARL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę języka oraz jego złożoność i historyczną zmienność jego znaczeń w zakresie archeologii